

Pozsony, 1968. december 4., Az Új Szó tudósítása az SZNT Nemzetiségi Bizottságának december 3-i első üléséről, amelynek fő napirendi pontja a képviseleti testületek és a végrehajtó szervek melletti nemzetiségi szervekről szóló törvény javaslatának megvitatása volt.

Ülésezett az SZNT Nemzetiségi Bizottsága
A TÖRVÉNYHOZÓI KEZDEMÉNYEZÉS ELSŐ LÉPÉSE

(Tudósítónktól) – Közvetlenül a Szlovák Nemzeti Tanács plénumának ülése után fontos megbeszélésre jöttek össze az SZNT Nemzetiségi Bizottságának magyar, ukrán (ruszin) és szlovák tagjai. Az ülést a bizottság elnöke, F á b r y István³¹⁹ nyitotta meg, aki röviden szólt egyrészt a nemzetiségi alkotmánytörvény elfogadásának jelentőségéről, másrészt a nemrég alakult Nemzetiségi Bizottság küldetéséről.

A napirend fő pontja annak a törvényjavaslatnak megvitatása volt, amelyet ez a szerv, szakemberek bevonásával, kidolgozott és amelyet kezdeményezően akar előterjeszteni a Szlovák Nemzeti Tanács legközelebbi, közvetlenül a karácsonyi ünnepek előtt várható plenáris ülésén. A törvényjavaslat, a nemzetiségi alkotmánytörvényre támaszkodva jogi formában rögzíti, hogy **milyen nemzetiségi szerveket kellene létesíteni a képviseleti testületek és a végrehajtó szervek mellett.** Meghatározza ezeknek a nemzetiségi szerveknek jogkörét is. Fő küldetésüket abban látja, hogy **ügyeljenek a nemzetiségi jogok érvényesülésére, ebből a célból kezdeményező javaslatokat terjesszenek elő s véleményt mondjanak a nemzetiségek életét érintő intézkedésekről.** Ezen túlmenően ezek a szervek **ellenőriznék főleg az olyan törvényeknek, határozatoknak és intézkedéseknek betartását, amelyek az egyenjogúság szempontjából érintik a nemzetiségeket.** Végül a javasolt nemzetiségi szervek ügyelnének arra is, hogy **a nemzetiségek megfelelő képviselettel rendelkezzenek az államhatalom és az államigazgatás szerveiben.**

Sajnos – objektív körülmények folytán – ez az anyag csak röviddel az ülés kezdete előtt került a képviselők kezébe és ezt a Nemzetiségi Bizottság több tagja **joggal kifogásolta** a vitában. Több ellenvetés és kiegészítő, módosító javaslat és észrevétel elhangzása után a Nemzetiségi Bizottság nem fogadta el a törvényjavaslatot ezen az ülésén. Viszont **határozatilag** úgy döntött, hogy **több azonnali, konzultatív jellegű intézkedéssel biztosítja a törvényjavaslat megtárgyalását az SZNT decemberi ülésén.**³²⁰ A halogatás ugyanis a veszéllyel járna, hogy a nemzetiségi szempontból fontos intézmé-

319 Fábry Istvánt, miután jelölését az SZLKP KB Elnöksége 1968. október 21-én előzetesen már jóváhagyta, a Nemzetiségi Bizottság október 23-i alakuló ülése választotta elnökké. (Új Szó, 1968. október 24. 2. p.)

320 Az Új Szónak a törvényjavaslatot elfogadó 1968. december 12-i nemzetiségi bizottsági ülésről beszámoló írása ezzel szemben már arról tudósít, hogy a törvényjavaslat parlamenti megtárgyalására csak a föderáció életbe lépése és a szlovák kormány megalakulása után, vagyis 1969 elején kerülhet sor. (Új Szó, 1968. december 13. 6. p.)

nyek megszervezése **hosszabb késedelmet szenvedne**. A Nemzetiségi Bizottság megválasztotta öttagú elnökségét is. Az elnök **Fábry Istvánon** és az alelnök **Peter Dupejen** kívül tagja még **Štefan Ferencei**, **Ján Janík** és **Dobos László**.

(-ly)

Új Szó, 1968. december 4. 1. p.

77

Pozsony, 1968. december 5. Az SZNT Nemzetiségi Bizottságának a képviseleti testületek és a végrehajtó szervek melletti nemzetiségi szervekről kidolgozott és az SZNT Elnöksége elé terjesztett törvényjavaslata.

NÁVRH VÝBORU SNR PRE NÁRODNOSTI

ZÁKON č. O ORGÁNOCH NÁRODNOSTÍ PRI ZASTUPITEĽSKÝCH ZBOROCH A VÝKONNÝCH ORGÁNOCH

Slovenská národná rada podľa čl. 5 ods. 1 Ústavného zákona o postavení národností v ČSSR zo dňa 27. 10. 1968 na prevedenie ustanovenia článku 5. ods. 2. uzniesla sa na tomto zákone:

HLAVA I.

§ 1.

Za účelom zabezpečenia všeobecného a národného rozvoja maďarskej a ukrajinskej (rusínskej) národnosti, ako aj podmienok a možností ich politickej, hospodárskej a kultúrnej rovnoprávnosti a ich účasti na štátnej moci, zriaďujú sa orgány podľa tohto zákona.

§ 2.

Orgány zriadené podľa tohto zákona zabezpečujú rovnaké práva tak pre maďarskú, ako aj pre ukrajinskú (rusínsku) národnosť. Za tým účelom najmä:

a) vyjadrujú uskutočňovanie práv národností, za ktorým účelom predkladajú iniciatívne návrhy a vyjadrujú sa k návrhom opatrení orgánov dotýkajúcich sa oblasti života národností;

b) kontrolujú dodržiavanie a skutočné vykonávanie zákonov FZ, SNR, uznesení a opatrení federálnych a národných výkonných orgánov, dotýkajúcich sa národností najmä z hľadiska skutočnej rovnoprávnosti;

c) dbajú o dôsledné uskutočňovanie zásady primeraného zastúpenia národností v orgánoch štátnej moci a správy.

HLAVA II.

ZASTUPITEĽSKÉ ORGÁNY NÁRODNOSTÍ